

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Τρίτη 7 Ιανουαρίου 2025
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α1. α.

1. – **Λάθος:** «Εἰ μὴ συνήδη, ὃ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἔμε ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας.»
2. – **Σωστό:** «ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακειμένος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι.»
3. – **Λάθος:** «Ἄξιῶ δέ, ὃ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι.»

- β. 1.** Με την αντωνυμία «οἵτινες» ο Μαντίθεος αναφέρεται στους κατηγορούς: τούτους, δηλαδή τοὺς κατηγορούς.
- 2.** Ο Μαντίθεος αναφέρεται στο τυραννικό καθεστῶς των τριάκοντα (*ἐπὶ τῶν τριάκοντα*).

Β1. Ο Μαντίθεος στο προοίμιο του λόγου του χαρακτηρίζεται με μεγάλη αυτοπεποίθηση. Αρχικά, ξεκινά με παράδοξο τρόπο αναφέροντας πως χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούς του καθώς του ἔδωσαν την ευκαιρία να μιλήσει δημόσια για τη ζωή του και, παράλληλα, να καταδείξει το ἦθος των αντιπάλων του (Εἰ μὴ συνήδη, ... ταύτης τῆς κατηγορίας). Επιπλέον, δηλώνει ὅτι πιστεύει στον εαυτό του, χρησιμοποιώντας την προσωπική αντωνυμία (ἐγὼ γὰρ οὕτω

σφόδρα έμεινών πιστεύω) και στοχεύοντας να κερδίσει την εύνοια των ακροατών. Ακόμη, ο Μαντίθεος, δείχνει σίγουρος ότι θα καταφέρει να ανατρέψει το εις βάρος του κατηγορητήριο και να αποδείξει τόσο το ήθος του όσο και τη συκοφαντία των κατηγορών του (ώστ' έλπίζω ... χρόνον ήγησεσθαι). Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει να προιδαάσει τους βουλευτές και να κερδίσει το ενδιαφέρον τους για όσα πρόκειται να εκθέσει στη συνέχεια.

B2.

- 1-Γ
- 2-Δ
- 3-Ε
- 4-Β
- 5-Α

B3. α) (συν)είδηση, ιστορία, ειδικός – διαβολικός, επιβολή, βλήμα – βίος, βίωμα, νυχτόβιος – κατάσταση, σταθμός, στατικός – ελπίδα, ελπιδοφόρος, εύελπις

β) αγορά, αναγκαστική, πρακτική, παράλογο, ιππικό.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B4. Το παράλληλο κείμενο αποτελεί το προοίμιο από τον λόγο του Λυσία «Υπέρ τών Αριστοφάνους χρημάτων πρὸς τὸ Δημόσιον» και είναι εμφανής η προσπάθεια του ρήτορα να κερδίσει την εύνοια και την προσοχή των βουλευτών, όπως και στον λόγο «Υπέρ Μαντιθέου». Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός πως τόσο ο Αριστοφάνης όσο και ο Μαντίθεος είναι θύματα συκοφαντίας αφού καλούνται να απολογηθούν για πράξεις που δεν έχουν κάνει. Αναλυτικότερα, ο Αριστοφάνης προσπαθεί να υπερασπιστεί την τιμή του πατέρα του τονίζοντας εξ' αρχής πως δεν είναι ικανός εκ φύσεως και συνηθισμένος σε τέτοιες δοκιμασίες (Είναι ανάγκη, ... θα μπορέσω.). Δηλώνει, λοιπόν, άπειρος και ζητάει την εύνοια των ακροατών του καθώς, όπως τονίζει στους απολογούμενους αξίζει η εύνοια αφού βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση και τρομοκρατημένοι συγκριτικά με τους κατηγορούμενους τους. Αντίθετα με τον Αριστοφάνη, ο Μαντίθεος στον λόγο του φαίνεται σίγουρος για τον εαυτό του και γεμάτος αυτοπεποίθηση. Υποστηρίζει πως χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούμενους διότι του έδωσαν την ευκαιρία να μιλήσει δημόσια για τη ζωή του και να αποδείξει πως είναι φίλος με το δημοκρατικό πολίτευμα (Ει μὴ συνήδη, ... ταύτης τῆς κατηγορίας). Με την αυτοπεποίθηση που δείχνει πετυχαίνει να κερδίσει την εύνοια των βουλευτών και να κεντρίσει το ενδιαφέρον τους για όσα ακολουθήσουν. Καταλήγοντας, και τα δύο κείμενα

καταφέρνουν να επιτύχουν τους στόχους ενός προοιμίου, δηλαδή την εύνοια και την προσοχή των ακροατών αλλά με διαφορετικό τρόπο το κάθε ένα.

Β. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Απολογία Σωκράτους* 32c-e

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Γ1. Όταν όμως επικράτησε η ολιγαρχία, οι Τριάκοντα με κάλεσαν με άλλους τέσσερις στη Θόλο και με πρόσταξαν να φέρω από τη Σαλαμίνα τον Λέοντα τον Σαλαμίνιο για να τον σκοτώσουν. Τις ίδιες εντολές έδιναν και σε πολλούς άλλους, επειδή ήθελαν να εμπλέξουν όσο το δυνατόν περισσότερους στα εγκλήματά τους. Τότε, λοιπόν, εγώ απέδειξα, όχι με τα λόγια αλλά με τη στάση μου, πως δεν με ενδιαφέρει ο θάνατος, για να το πω ωμά, και μ' ενδιαφέρει μόνο να μην κάνω ό,τι θεωρώ άδικο και ανόσιο. Γιατί, δεν με τρόμαξαν τότε εκείνοι οι άρχοντες, κι ας είχαν τέτοια δύναμη, και δεν με υποχρέωσαν να αδικήσω. Και μόλις βγήκαμε από τη Θόλο, οι άλλοι τέσσερις πήγαν στη Σαλαμίνα να φέρουν τον Λέοντα κι εγώ σηκώθηκα και πήγα σπίτι μου. Η στάση μου ίσως να μου είχε κοστίσει τη ζωή, αν δεν έχαναν αμέσως μετά την εξουσία. Και έχω πολλούς μάρτυρες για όλα αυτά. (Μιτφρ. Γ. Θεοδωρόπουλος, 2007)
- Γ2. Στην απολογία του ο Σωκράτης, γνωρίζοντας τις εγκληματικές ενέργειες των Τριάκοντα Τυράννων, αποδεικνύει ότι δεν συμφώνησε με τις άδικες ενέργειες τους (τοῦ δὲ μηδὲν ἄδικον μηδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι, τούτου δὲ τὸ πᾶν μέλει). Αφού εγκαθιδρύθηκε, λοιπόν, το ολιγαρχικό πολίτευμα οι Τριάκοντα κάλεσαν τον Σωκράτη μαζί με άλλους τέσσερις για να φέρουν τον Λέοντα τον Σαλαμίνιο ώστε να τον σκοτώσουν (αὐτὸν μεταπεμψάμενοί με πέμπτον αὐτὸν εἰς τὴν θόλον προσέταξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον ἵνα ἀποθάνῃ). Παρόμοιες διαταγές έδωσαν και σε άλλες πόλεις με σκοπό να καταστήσουν ενόχους όσους περισσότερους μπορούσαν (οἷα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέταπτον, βουλόμενοι ὡς πλείστους ἀναπλῆσαι αἰτιῶν). Συνοψίζοντας, οι Τριάκοντα κατά την περίοδο εξουσίας τους προέβησαν σε εγκληματικές ενέργειες σκοτώνοντας ανθρώπους και δημεύοντας περιουσίες.

Γ3. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι:

προσέταξαν: προστάττοιτε

πλείστους: πλείονας, πλείους

ἐργάζεσθαι: εἴργασμαι

τούτου: οὔτος

πᾶν: πάντα

Ἐμὲ: σέ/σε

ἐξήλθομεν: ἔξελθε

ἀπέθανον: ἀπετεθνήκετε

ἔσονται: ἔσται

μάρτυρες: μάρτυσι

Γ4. α. **πέμπτον:** είναι επιρρηματικό κατηγορούμενο της τάξης/σειράς στο με.

εἰς τὴν θόλον: είναι εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο στη μετοχή μεταπεμψάμενοι.

τὸν Σαλαμίνιον: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός και συγκεκριμένα παράθεση στο ουσιαστικό Λέοντα.

θανάτου: είναι αντικείμενο στο μέλει.

βουλόμενοι: είναι επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο οι τριάκοντα, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο ρήμα προσέταττον.

οἴκαδε: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης σε τόπο στο ρήμα ὠχόμην.

β. «Τότε ... ἐνεδειξάμην»: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική ιστορικού χρόνου (ἐνεδειξάμην) και δηλώνει το πραγματικό.

«ὄτι ... μέλει»: δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση, εισάγεται με τον σύνδεσμο ὄτι (αντικειμενική γνώμη), εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (μέλει) που δηλώνει το πραγματικό, λειτουργεί συντακτικά ως αντικείμενο στο ρήμα της κύριας πρότασης (ἐνεδειξάμην).